

POUTNÍK
PŘED
BRANAMI
MOUDROSTI

PŘED BRANAMI MOUDROSTI JE NEOTŘELÉ, ORIGINALNÍ
A PŮSOBIVÉ VYPRÁVENÍ O LIDSKÉM RODU.

• JOHN BOYNE JE NÁPADITĚJŠÍ A PŘESVĚDČIVĚJŠÍ NEŽ KDY DŘÍV.

JOHN BOYNE

**POUTNÍK
PŘED BRANAMI
MOUDROSTI**

JOHN BOYNE

**POUTNÍK
PŘED BRANAMI
MOUDROSTI**

slovar

**Kniha vyšla díky finanční podpoře
Ministerstva kultury České republiky**

Text © John Boyne, 2020

Illustrations © Simon Trewin, 2020

Translation © Sylva Ficová, 2021

Czech edition © Nakladatelství Slovart, 2021

ISBN 978-80-276-0176-9

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být reprodukována v knižní, elektronické ani jiné podobě, ukládána do databází či rozmnožována bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

Všechny postavy v této knize, s výjimkou historických osobností, jsou smyšlené a jakákoli podobnost se skutečnými osobami, ať již žijícími, nebo mrtvými, stejně jako se společnostmi, podniky, událostmi nebo místy je čistě náhodná.

Bratru Pavlovi

Poznámka autora

Názvy zemí u jednotlivých kapitol odkazují na jejich současná označení v roce 2020.

Všechny ostatní geografické názvy – města, obce a vesnice – odpovídají době, ve které se příběh odehrává, nebo nejbližšímu známému historickému označení.

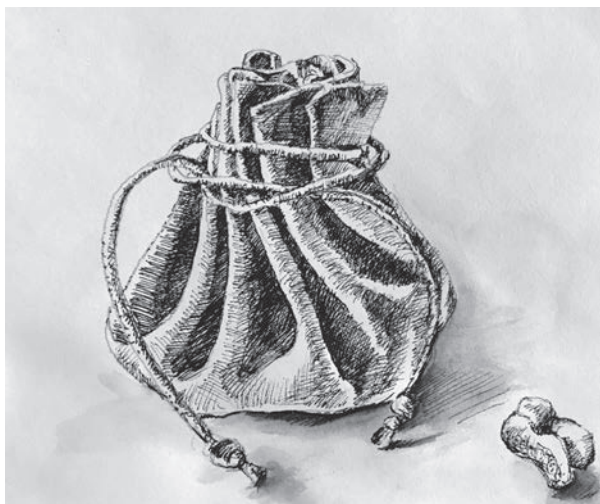
Obsah

ČÁST PRVNÍ: Poutník temnotou	13
Palestina, 1 n. l.	15
Turecko, 41 n. l.	23
Rumunsko, 105 n. l.	31
Írán, 152 n. l.	39
Itálie, 169 n. l.	45
ČÁST DRUHÁ: Velké ponížení	53
Švýcarsko, 214 n. l.	55
Somálsko, 260 n. l.	61
Jižní Korea, 311 n. l.	68
ČÁST TŘETÍ: Mistr řemeslník	75
Eritrea, 340 n. l.	77
Kypr, 365 n. l.	85
Guatemala, 420 n. l.	92
Maďarsko, 453 n. l.	100
Afghánistán, 507 n. l.	107
Jemen, 552 n. l.	115
ČÁST ČTVRTÁ: Tvář vytesaná do kamene	121
Srí Lanka, 588 n. l.	123
Grónsko, 623 n. l.	130
Peru, 665 n. l.	137
Bulharsko, 710 n. l.	143
Mexiko, 752 n. l.	151
Egypt, 767 n. l.	157

ČÁST PÁTÁ: Tři klenoty	167
Irsko, 800 n. l.	169
Nepál, 862 n. l.	177
Indonésie, 907 n. l.	185
Arménie, 944 n. l.	193
ČÁST ŠESTÁ: Milénium	201
Island, 999 n. l.	203
Mosambik, 1000 n. l.	209
ČÁST SEDMÁ: Písně o švestkových květech	215
Belgie, 1050 n. l.	217
Nizozemsko, 1086 n. l.	225
Švédsko, 1133 n. l.	234
Čína, 1191 n. l.	241
Řecko, 1223 n. l.	251
ČÁST OSMÁ: Útočiště před světem	259
Portugalsko, 1267 n. l.	261
Severní Korea, 1301 n. l.	270
Norsko, 1349 n. l.	278
Indie, 1385 n. l.	284
Argentina, 1430 n. l.	290
ČÁST DEVÁTÁ: Stín mého stínu	297
Namibie, 1471 n. l.	299
Španělsko, 1492 n. l.	306
Vatikán, 1512 n. l.	315
Anglie, 1599 n. l.	323
ČÁST DESÁTÁ: Ďáblův slib	333
Brazílie, 1608 n. l.	335
Nový Zéland, 1642 n. l.	344
Kanada, 1694 n. l.	352
Japonsko, 1743 n. l.	359

ČÁST JEDENÁCTÁ: Hodní a zlí andělé	371
Německo, 1790 n. l.	373
Skotsko, 1832 n. l.	380
Austrálie, 1880 n. l.	388
ČÁST DVANÁCTÁ: Slunce, Měsíc a hvězdy	395
Francie, 1916 n. l.	397
Československo, 1939 n. l.	405
Rusko, 1961 n. l.	413
Spojené státy americké, 2016 n. l.	419
Epilog	429
Sova vrhající kopí, 2080 n. l.	431

ČÁST PRVNÍ
Poutník temnotou

Palestina

1 n. l.

Tu noc, kdy jsem přišel na svět, a zatímco mě matka rodila, odešel můj otec Marinus z domu a během následujících osmi hodin zmasakroval tucet malých chlapců – synů našich sousedů a přátel, všechny mladší dvou let.

Vlastnil čtyři zbraně, včetně dvou římských mečů a zdobné siky, jež se v naší rodině dědila už po tři generace, pro ukončení života nemluvnat si však ze svého arzenálu vybral nejmenší, trojúhelníkovou dýku s dřevěnou rukojetí a stříbrnou čepelí, takzvané parazonium. Střed záštity zdobil rubín značné hodnoty, jehož jasně ruměná barva mohla zrcadlit prolitou dětskou krev.

Jakožto muž se smyslem pro povinnost ani nezaváhal, když kráčel ode dveří ke dveřím, v každém domě hledal ukryté kojenče a do srdce každého objeveného chlapce zabodl nůž, a zatímco matky křičely hrůzou a zahrnovaly ho kletbami, otcové stáli mlčky a bezmocní v koutě s vědomím, že kdyby se odvážili promluvit, čepel by si jistě našla cestu i k jejich hrdlu, dřív než by dořekli větu. Starší sourozenci se při pohledu na Marina vykonávajícího špinavou práci třásli strachem, a vyděšení z toho, že i oni budou čelit soudu bohů za nějaký blíže neurčený zločin, si dělali do kalhot. Jenže jakmile můj otec poslal nemluvně na onen svět, jejich směrem se ani nepodíval a hned zamířil k dalšímu domu a dalšímu a ještě jednomu, protože musel hledat další nemluvňata a předčasně ukončit další životy.

Po každé vraždě otřel čepel tunikou, která s východem slunce nad obzorem, ohnivého svědka nevýslovných zločinů,

čím dál víc bledla a jejíž šedá barva brzy zmizela pod rudým hávem krve.

Marinus samozřejmě nebyl jediný, kdo se té noci účastnil krvavého tažení. Král Herodes do měst v okolí Betléma, od Ramat Rachel na severu po Rafidu na jihu a od Har Gila na západě po Juhazm na východě, vyslal víc než třicet dalších vojáků, kteří usmrtili přes tři sta chlapečků, jejichž jediným proviněním bylo, že mohli být židovským králem.

Když se otec nad ránem vrátil domů s duší zbarvenou odstínem barbarství, který už nikdy nesmyl, sál jsem zrovna z matčina prsu. Na lebku mi položil roztřesenou ruku a na okamžik ji tam nechal, aby mi dal požehnání a poprosil o odpuštění nesmrtelné na vrcholu Olympu. Když ji stáhl, zůstala po ní stopa krve, vražedný vklad, a já jsem si vždycky říkal, jestli snad pozůstatky jeho činů nezůstaly na mé duši nesmazatelně jako tetování, viditelné jen očím bohů coby připomínka vraždění nevinátek, jež se odehrávalo ve chvíli, kdy jsem se poprvé nadechl.

Je samozřejmě smutnou ironií, že můj otec z tohoto světa vprovodil tucet dětí, protože během svého života jich stejný počet na svět přivedl, ačkoli jen několik jich přežilo rané dětství.

Přišel také o čtyři manželky, i když musím dodat, že o žádnou vlastní vinou, a třebaže má matka Floriana byla poslední, která si ho vzala, nebyla poslední, kdo s ním sdílel lože nebo domov.

Poprvé se Marinus oženil už ve dvanácti letech se sestřenicí Iunií na základě vynucené smlouvy a obřad proběhl v kameném chrámu v městečku Zařara, kde se oba narodili. Manželství nebylo úspěšné. Marinův otec i strýc, chamtiví muži se sklony ke krutosti, se celý život střídavě nenáviděli a přátelili, a za jejich vrtkavost zaplatily jejich děti. Byly tak mladé, že prý všichni čtyři rodiče stáli večer po obřadu po obou stranách svatebního lože, svým nahým, vyděšeným potomkům neomalenež radili, jak dosáhnout naplnění manželství, a když zdeptaná Iunia a Marinus propukli v pláč, oba je řádně zbili

a oznámili jim, že z manželské ložnice neodejdou, dokud ke spokojenosti všech akt nedokonají.

Lunia zemřela za necelý rok při porodu syna, mého bratra Junia; její křehké mladé tělo nebylo na mateřství připravené a nevydrželo porodní trauma. Otce to sice zarmoutilo, ale na radosti manželství si už nejspíš zvykl, neboť se téměř okamžitě oženil podruhé se služkou jménem Livie. Dala mu půl tuctu dětí, z nichž většina přežila nanejvýš pár měsíců, a když ji nakonec venku zastihla bouře, podlehla horečce a do týdne zemřela. Pak přišla třetí žena, Capella, která opilá vínem spadla do studny a její tělo objevili za několik měsíců v pokročilém stadiu rozkladu. Čtvrtou ženu Rezu našli oběšenou; stala se obětí svých neduhů.

Své ženy měl Marinus rád, podle všeho byl ohleduplnější manžel než mnozí jiní muži v Betlémě, na žádnou nikdy v hněvu nevztáhl ruku, nikdy je však doopravdy nemiloval. Tento cit se v něm probudil až krátce po jeho dvaadvacátých narozeninách, když poprvé spatřil mou matku. A ačkoli jí nezůstal věrný, protože monogamie mu nebyla vlastní, jsem přesvědčen, že ke své páté ženě cítil víc než ke kterékoli z jejích předchůdkyň.

Můj otec ženy miloval, všechny ženy, a přízní k nim nešetřil, stejně jako pes větrící hárající fenu. Říkával, že vysoké ženy ho vzrušují, ale malé svědčí jeho duši. Štíhlé ho naplňovaly radostí, ale z tlustých dostával závratě. Sám byl skvostná šelma: vysoký, rozložitý a pohledný chlap se silnými hrudními svaly a zlatými kadeřemi, jež mu splývaly až na krk, zachycovaly sluneční světlo a dodávaly lesk jeho hlubokým safírovým očím, kterými přitahoval, hypnotizoval a balamutil své úlovky, aby uvěřily, že se za jeho pěknou tvář skrývá poezie. Jedinou vadou na jeho kráse byla vodorovná jizva na levé líci, pozůstatek po dětském škorpení s jiným chlapcem. Tato nedokonalost však jen umocňovala jeho osobní kouzlo, protože bez ní by byl podle žen tak nádherný, že by se sotva dal nazvat mužem.

Ve svádění se vyznal tak dobře, že jeho touhy jen zřídka narážely na odpor, takže si bral, koho chtěl a kdy chtěl, bez ohledu na společenskou třídu, věk či rodinný stav. Bylo stejně pravděpodobné, že ho najdou v posteli s pannou, jako že v ní bude s její babičkou, a v těch vzácných případech, kdy se jeho návrhy setkaly s odmítnutím, předpokládal, že dotyčná trpí duševní poruchou, a vzal si ji tak jako tak, protože práva druhých neuznával, jen ta svoje a sobě rovných z římské legie. Jistě, byl hrubián, ale lidé jeho společnost zbožňovali a já stejně jako oni zoufale toužil po tom, aby mě miloval a projevoval mi jako svému synovi větší přízeň. Tuhle bitvu jsem však nikdy nevyhrál.

Když se Marinus a Floriana setkali poprvé, matka už byla příslibena jinému muži a zbýval jí pouhý týden do svatby. Zamilovaná samozřejmě nebyla, ovšem žena, jež by k muži, který si ji vybral, cítila jiné emoce než vděk, se tehdy považovala za výstřední. Sňatek zprostředkoval její otec Naevius z Betléma, který ji to ráno doprovázel na trh, aby u jednoho z pouličních prodavačů vyjednal cenu rozinek. Zatímco se ti dva handrkovali, Floriana se vytratila a zamířila k jednomu ze stánků s tkaninami, kde zkoumala strukturu látky na dhakai, kterou obchodník údajně za nemalou cenu přivezl z království Vanga.

„Je velmi krásná,“ ujišťoval ji a sepjal ruce, jako by se modlil, aby ji přesvědčil o své upřímnosti. „Na tom vzdáleném místě si z těchto tkanin šijí ženy šaty a manželé je obtěžkávají mnoha dětmi.“

Zatímco si Floriana prohlížela jeho zboží, ze dveří neda-
lekého domu vyšel můj otec a poprvé ji spatřil. To ráno strávil v posteli se ženou místního výběřčího daní a jako odplatu za procento mzdy, jež musel odvádět do říšské pokladnice, ji třikrát za sebou zneuctil, jakmile však na druhé straně ulice spatřil onu krásku, jeho erotický zápal vzplál znovu. Pozoroval, jak prsty smyslně laská materiál a jazykem si přitom spokojeně přejíždí po horním rtu, a v hloubi duše pocítil touhu, jež byla jiná než obyčejný sexuální pud, který ho pronásledoval každý bdělý okamžik. Tento nový cit se mu rozhořel až v žaludku,

aby pak koloval žilami a dráždil každické nervové zakončení. Matka vycítila jeho pohled, otočila se, podívala se jeho směrem a okamžitě zčervenala, protože tak pohledný muž se na ni ještě nikdy nepodíval. I v ní se začalo probouzet něco, co dosud jen dřímalo v hloubi její duše. Bylo jí koneckonců teprve šestnáct a muž, se kterým ji zasnoubili, byl téměř třikrát tak starý, a tak korpulentní, že mu přezdívali Velký slon z Bejt Sahuru. Setkali se jen jednou, když si ji přišel prohlédnout do domu jejího otce, jako by šel zkontrolovat chovnou klisnu, a myslím, že svatební noc, pokud vůbec věděla, co obnáší, očekávala se směsicí strachu a odevzdání. Teď se od Marina odvrátila jen silou vůle a rozrušená tím cizím mužem a znepokojivými emocemi opustila stánek a vydala se hledat klidné místo, kde by mohla popadnout dech.

Než však stačila odejít dostatečně daleko, Marinus přešel ulici a stanul před ní.

„Vy byste mě tu nechala?“ zeptal se s úsměvem a sotva si uvědomoval pižmový pach potu a pohlaví, který vycházel z jeho těla. Lázně navštěvoval jen jednou za několik týdnů, když už byl zápach linoucí se z pórů příliš i pro jeho vlastní nozdry, jeho aroma však z nějakých důvodů často působilo jako opojná vůně.

„My se známe?“ zeptala se matka.

„Ještě ne,“ odpověděl Marinus a roztáhl ústa do úsměvu, při němž se mu na pravé tváři objevil důlek a na levé vybledla jizva. „To se dá snadno napravit.“ Marinus o krok ustoupil a ohnul se v pase, aby se zdvořile uklonil. „Marinus Caius Obellius. Člen římské posádky umístěné zde v Judeji. A kdo jste vy?“

„Dcera Naevia z Betléma,“ řekla matka a vrhla pohled na druhou stranu tržiště, kde se její otec stále ještě dohadoval.

„Toho kupce?“ zeptal se můj otec.

„Ano.“

„Ale máte i jméno, že?“

„Floriana.“

„Překvapuje mě, že by takový muž nechal svou dceru chodit ulicemi samotnou.“